

Соломаха Анжеліка Вікторівна
Київський університет імені Бориса Грінченка,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов і методик їх навчання

ДО ПИТАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ПЕДАГОГА НОВОЇ ШКОЛИ АВСТРІЇ

Постановка й обґрунтування актуальності проблеми. Світ, в якому живе сучасна людина, – цифровий, тому світове співтовариство, уряди усіх країн розробляють нові стратегії освітнього процесу, метою яких є підготовка особистості до життя в цифровому майбутньому. "Суспільство ХХІ століття потребує поінформованого громадянина, який бажає навчатися протягом усього життя та приймати відповідальні рішення з його пізнанням. Освіта повинна створити умови для цього. Основні вимоги до педагогів також змінилися, та вимагають їхнього постійного подальшого розвитку. Потрібно реагувати та адаптувати навчання до існуючих викликів, застосовуючи сучасні форм навчання» [2].

Аналіз наукових досліджень. 17 січня 2018 р. Європейським парламентом та Радою Європейського Союзу було схвалено Рамкову програму оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя [1]. Рекомендаційна Рамка 2018 року уточнила зміст Digital competence, узгодила його з Рамкою цифрової компетентності, прийнятою у 2016 та 2017 роках [4].

Виокремлення аспектів, які ще недостатньо вивчені. Сьогодні сучасна система освіти України від початкової до вищої школи перебуває у стані реформування та синхронізації з освітніми процесами, що відбуваються в країнах Євросоюзу, тому важливим є аналіз освітнього досвіду та стратегій професійної підготовки та перепідготовки педагогів у напрямку розвитку їхньої цифрової компетенції, зокрема в такій високорозвиненій країні як Австрія.

Мета дослідження – проаналізувати стратегію розвитку цифрової компетентності педагогів Австрії; окреслити напрямки розвитку цієї компетентності у майбутніх вчителів іноземної мови у початковій школі в Україні.

Розуміючи вимоги громадян Австрії щодо осучаснення форм і методів навчання дітей у школі взагалі, а іноземним мовам зокрема, у 2013 році р. *das Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft, Forschung Österreichs (BMBWF)* – Федеральне містерство освіти, науки та досліджень Австрії – запроваджує програму «Schule 4.0. – jetzt wird's digital» («Школа 4.0 – зараз стає цифровою») – це стратегія оцифрування навчального процесу, яка охоплює всі ланки шкільної та подальшої освіти, передбачає широкий спектр розвитку усіх складових цифрової компетентності як учнів, так і вчителів: від медіаграмотності до критичної обробки інформації та даних, безпеки в мережі до знань про технології, кодування й вирішення проблем [3].

Сучасний вчитель іноземних мов повинен досягти вищого, а в ідеалі – експертного рівня цифрової компетентності, що передбачає:

- вирішення у навчальному цифровому середовищі складних методичних задач з багатьма взаємодіючими факторами;
- застосування, оцінювання та творчість у глобальному цифровому просторі з початковою метою;
- інтеграція з колегами для внеску нового в їхню професійну практику та допомога колегам-вчителям у вивіщенню своєї професійності;
- пропонування нових ідей застосування цифрових технологій у процес навчання, що сприятиме всебічному розвитку учнів та покращить процес навчання за допомогою нових технологій [4].

У період розробки стратегії *Нової цифрової школи Австрії* – «Schule 4.0. – jetzt wird's digital» – було проведено численні дослідження з метою визначення технічного стану навчальних закладів та їхньої готовності до цифрової революції в навчанні; досліджено фактичний ступень інтеграції цифрових технологій в навчальний процес; здійснено оцінку.

Спільнота педагогічних вищих навчальних закладів розробили стратегію підготовки майбутніх вчителів до E-Learning та застосування цифрових технологій, так звану «Білу книгу розвитку потенціалу педагогів для переходу до використання цифрових медіа та технологій» - *Weißbuch zum Kompetenzaufbau von Pädagoginnen und Pädagogen für den Umgang mit digitalen Medien und Technologien* [2], що є дорожньою картою підготовки вчителів Нової австрійської школи та передбачає, що у програмах підготовки на бакалаврському та магістерському рівні необхідно передбачити методичну підготовку майбутніх вчителів усіх дисциплін, і іноземної мови зокрема, щодо використання цифрових технологій у процесі навчання школярів.

У процесі навчання у педагогічному ЗВО майбутні вчителі пройдуть курс «Цифрові навчальні та адміністративні середовища», по завершенні якого зможуть:

- керувати та використовувати цифрові системи управління навчанням для власного навчання та організації навчальних процесів учнів;
- вибирати колабораційні системи для професійного спілкування, співпраці та реалізації навчальних проектів та їхнього використання в орієнтованих на результат методах;
- використовувати E-Portfolios und E-Assessments для оцінки результатів навчання;
- Використовуйте цифрові системи для підтримки організаційних процесів в школах або для власної педагогічної діяльності [].

Висновки, рекомендації, перспективи подальших досліджень. У процесі створення *Нової цифрової школи Австрії* - «Schule 4.0. – jetzt wird's digital» [3], Федеральне міністерство освіти, науки та досліджень Австрії, разом передовими дослідниками у галузі сучасної педагогічної освіти, викладачами педагогічних ВНЗ визначили, що цифрова компетенція та медіаосвіта майбутніх педагогів, у тому числі вчителів іноземної мови, є обов'язковою складовою їхньої професійної компетентності. Створено окремий освітній портал «Was ist Schule 4.0?», на якому чітко даються відповіді на питання: що таке «Школа 4.0»? Як проект буде реалізований? Що вже зроблено у по проекту «Школа 4.0»? [3].

Аналізуючи досвід реформування освіти Австрією, зазначимо, що в Україні тривають реформаційні процеси в галузі освіти. Проте, на відміну від України, треба зазначити комплексність підходу, адже чиновники від освіти чітко розуміють, що школу робить вчитель, тому значні ресурси направлені не тільки на технічні засоби необхідні для цього процесу, а й на підготовку, перепідготовку та професійний розвиток педагогів.

ДЖЕРЕЛА

1. ANNEX to the Proposal for a Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning [Electronic resource]. — Available at: <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/swd-recommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf>
2. E-Learning-Strategiegruppe der Pädagogischen Hochschulen Österreichs: Weißbuch zum Kompetenzaufbau von Pädagoginnen und Pädagogen für den Umgang mit digitalen Medien und Technologien. Pörtschach, Mai 2013. [сайт]: <http://docplayer.org/14571581-Weissbuch-zum-kompetenzaufbau-von-paedagoginnen-und-paedagogen-fuer-den-umgang-mit-digitalen-medien-und-technologien.html>
3. «Schule 4.0. – jetzt wird's digital». [сайт]: <https://www.schule40.at/>
Wie kann Medienkompetenz die Demokratie stärken? [сайт]: https://bildung.bmbwf.gv.at/schulen/termine/veranstaltungen/medien_demokratie.html
4. Vuorikari, R., Punie, Y., Carretero Gomez S., Van den Brande, G. (2016). DigComp 2.0: The Digital Competence Framework for Citizens. Update Phase 1: The Conceptual Reference Model. Luxembourg Publication Office of the European Union. EUR 27948 EN. doi:10.2791/115174 [сайт]: [http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC106281/web-digcomp2.1pdf_\(online\).pdf](http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC106281/web-digcomp2.1pdf_(online).pdf)